

COMPETENTIES
en
NIVEAUBEPALING

OPLEIDING

SOCIAAL JURIDISCHE DIENSTVERLENING

HOGESCHOOL VAN AMSTERDAM

Studentversie voltijd en deeltijd

Curriculumcommissie SJD, augustus 2022

Inleiding

Na vier jaar studeren aan de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening aan de Hogeschool van Amsterdam beheers je de zeven SJD-competenties. Deze zeven competenties komen op verschillende niveaus, verdeeld over de vier jaren, aan de orde in diverse studieonderdelen.

In dit document staan de SJD-competenties en zijn de verschillende niveaus beschreven voor het studiejaar 2022-2023. Deze competenties zijn afgeleid van de landelijk vastgestelde competenties Sociaal Juridische Dienstverlening zoals die in 2016 (zie bijlage 2) zijn vastgesteld. De SJD-competenties zijn in het studiejaar 2015-2016 herijkt aan de hand van het Landelijk Opleidingsprofiel.

De SJD-competenties zijn typerend voor SJD-afgestudeerden. Het werkveld is nauw betrokken geweest bij het opstellen van de competenties. De competenties zijn toegelicht met mogelijke producten en activiteiten die SJD'ers binnen het kader van een competentie in beroepssituaties produceren en uitvoeren¹. Kenmerkend voor de beroepsuitoefening van SJD-professionals is dat de problematiek vaak dermate complex is dat meerdere competenties tegelijkertijd aan de orde zijn en geïntegreerd worden toegepast.

Wat is een competentie?

Een competentie is 'een integraal geheel van kennis, vaardigheden en houding die een persoon binnen een beroeps- en/of wetenschappelijke context adequaat weet in te zetten'. Met andere woorden, om je beroep goed te kunnen uitoefenen heb je bepaalde kennis nodig, moet je een zekere vaardigheid beheersen en moet je houding passend zijn. Deze drie aspecten vullen elkaar aan.

Wat is competentiegericht opleiden?

De keuze van SJD voor competentiegericht opleiden, heeft tot gevolg dat je als student al vroeg in de opleiding SJD met de beroepspraktijk in aanraking komt. Vanaf het begin voer je opdrachten uit die afkomstig zijn uit de SJD-beroepspraktijk of die je in de praktijk uitvoert, doe je een snuffelstage en loop je stage in het derde jaar. Voordeel hiervan is dat je zo een realistisch beeld kan vormen van het SJD-beroep.

Naast de SJD-competenties is er nog een aantal belangrijke andere eisen waar je aan werkt tijdens het volgen van de SJD-opleiding. De HBO-Raad heeft een aantal kwalificaties benoemd die *elke* HBO-afgestudeerde, ongeacht het type HBO-opleiding dat een student volgt, dient te bezitten. Verder gelden op Europees niveau voor alle bachelors de zogenoemde Dublindescriptoren. Dat zijn er vijf en zij sluiten aan bij de HBO-kwalificaties. Zie voor een overzicht van de HBO-kwalificaties en de Dublindescriptoren bijlage 1 en 3.

¹ Deze producten en activiteiten dienen ter illustratie, aan vergelijkbare producten en activiteiten die hier niet genoemd zijn wordt evenveel waarde gehecht.

SJD-competenties en opbouw curriculum met thema's

SJD kent zeven competenties die zijn ondergebracht in drie taakgebieden, te weten Taakgebied 1: Werken met, voor of namens een cliënt of een groep cliënten, Taakgebied 2: Organisatorische, bedrijfsmatige en coördinerende taken en Taakgebied 3: Onderzoeks- en professionaliseringstaken. Het curriculum is zodanig ontworpen dat alle zeven competenties aan de orde komen.

Het curriculum wordt verder inhoudelijk ingevuld door per blok kenmerkende beroepssituaties te koppelen aan de volgende zes grootstedelijke SJD-thema's als:

- Wonen en leefbaarheid
- Arbeid en inkomen
- Criminaliteit en veiligheid
- Uitkeringen en re-integratie
- Overheid en welzijn
- Integrale schulddienstverlening

Deze zes thema's en bijbehorende kenmerkende beroepssituaties zijn aan de orde in de eerste twee jaar van de voltijdopleiding. In de deeltijdopleiding zijn deze thema's verspreid over de eerste drie jaar.

Niveau-indeling

De opleiding kent drie niveaus die in het algemeen overeenkomen met de drie fases in de voltijdopleiding. De niveau-indeling ziet er als volgt uit:

Eind jaar 1: competentie 1 t/m 5 op niveau 1, competentie 6 en 7: onderweg naar niveau 1

Eind jaar 2: competentie 1 t/m 5 op niveau 2, competentie 6 en 7 op niveau 1

Eind jaar 3: competentie 1 t/m 5 op niveau 3, competentie 6 en 7 op niveau 2

Eind jaar 4: competentie 6 en 7 op niveau 3

Het verschil in niveau wordt bepaald door de mate van complexiteit van de problematiek waar studenten mee werken, aard van de taak, door de mate van zelfstandigheid, kennisniveau, wijze van verantwoording en wijze van reflectie. Deze aspecten zijn vastgesteld en per niveau beschreven.

Hierbij vind je zowel de beschrijving van de zeven competenties, de invulling ervan in producten en activiteiten en de omschrijving van de drie verschillende niveaus.

Curriculumcommissie, augustus 2022

SJD-competenties studiejaar 2022 – 2023

Taakgebied	Competentie	Omschrijving	Voorbeelden van kenmerkende beroepsproducten	Voorbeelden van kenmerkende beroepshandelingen/activiteiten
<p>Taakgebied 1</p> <p>Werken met, voor of namens een cliënt of een groep cliënten (uit een populatie gekenmerkt door diversiteit op verscheidene dimensies) met sociaal juridische problemen, vanuit grootstedelijk perspectief. Waar mogelijk boort de SJD'er eigen mogelijkheden van de cliënt en zijn netwerk aan.</p> <p>Doel is cliënt aan en tot zijn recht te laten komen middels inzetten van de drie cliëntcompetenties. In de SJD-praktijk worden deze competenties veelal geïntegreerd toegepast.</p>	<p>1. Methodisch en strategisch handelen.</p>	<p>De SJD'er kan op een analytische en methodische wijze sociaaljuridische vragen en problemen van cliënten duiden en verhelderen. Hij kan daarbij een strategische keuze maken en deze verantwoorden op basis van maatschappelijke theorie en kennis van het recht. In de gekozen strategie zijn persoonlijke, culturele, agogische, medische en maatschappelijke omstandigheden (w.o. formele en informele netwerken) van de cliënt meegenomen. De SJD'er kan aansluiten bij de leef- en systeemwereld, o. a. het netwerk, van de cliënt.</p>	<p>De SJD-professional past kennis, houding en vaardigheden toe om te kunnen komen tot beroepsproducten die qua aard en omvang kunnen variëren.</p> <p>Voorbeelden van SJD- beroepsproducten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Indicatieaanvragen (b.v. woningen, WMO voorzieningen) Beschikking Verweerschrift (ontslag), bezwaarschrift, beroepschrift Re-integratieplan bij arbeidsongeschiktheid en werkloosheid Schuldregeling Aanvraag Wsnp Bemiddelingsovereenkomst (Juridisch) Advies Vergunningsbeschikking Gespreksverslag Communicatiemiddel als persbericht, folder, brochure 	<p>De SJD-professional past kennis, houding en vaardigheden toe tijdens beroepshandelingen/-activiteiten die kunnen variëren. Voorbeelden van SJD beroepshandelingen/-activiteiten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Intakegesprek voeren Adviseren Informeren en voorlichten Belangen behartigen Klachten behandelen Hoor-/wederhoor toepassen Verwijzen naar (voorliggende) voorzieningen) Presenteren Conflict bemiddelen Onderhandelen Coachen Motiveren Overtuigen Confronteren

Taakgebied	Competentie	Omschrijving	Voorbeelden van kenmerkende beroepsproducten	Voorbeelden van kenmerkende beroepshandelingen/activiteiten
	<p>2. Wetten en regels toepassen, benutten en uitvoeren.</p>	<p>De SJD'er kan op basis van actuele kennis van het recht sociaal juridische vragen en problemen van (groepen) cliënten juridisch duiden, verhelderen en vervolgens vanuit een juridisch perspectief ondersteunen en begeleiden en/of beoordeelt de rechtmatigheid en/of doelmatigheid van aanvragen, besluiten of bezwaren en stelt vast wat de rechtspositie is van de betrokken partij(en). Hij kan daarbij een juridisch onderbouwd plan van aanpak opstellen, maatwerk leveren binnen de gegeven kaders van de organisatie en de mogelijkheden en het doel van wet- en regelgeving en past indien nodig jurisprudentie toe.</p>	<p>Advies voor een rechtbank</p> <p>Vluchtverhaalanalyse</p> <p>Sommatiebrief (o.a. woonfraude)</p> <p>Waarschuwingbrief</p> <p>Intakeformulier/plan van aanpak</p> <p>Afsprakenbrief/plan van aanpak (o.a. leerplicht)</p>	<p>Handhaven</p> <p>Rapporteren</p> <p>Kunnen hanteren van sociale kaart en netwerken</p> <p>Raadplegen juridische databanken en bronnen</p> <p>Jurisprudentie toepassen op een casus</p>
	<p>3. Communiceren</p>	<p>De SJD'er is in staat om m.b.t. sociaal juridische kwesties zowel mondeling als schriftelijk in correct Nederlands informatie, plannen en oplossingen te bespreken, te beargumenteren en uit te leggen aan cliënten en professionals/collega's. Hij begeleidt cliënten, bijvoorbeeld naar zelfredzaamheid, hanteert gesprekstechnieken die passen bij de gesprekspartner(s), het doel van het</p>		

Taakgebied	Competentie	Omschrijving	Voorbeelden van kenmerkende beroepsproducten	Voorbeelden van kenmerkende beroepshandelingen/activiteiten
		<p>gesprek en zet daarbij kennis in over bijzondere doelgroepen. Hij werkt daarbij vanuit een onderzoekende, empathische houding en is omgevingsbewust.</p>		
<p>Taakgebied 2</p> <p>Organisatorische, bedrijfsmatige en coördinerende taken</p>	<p>4. Werken in de eigen organisatie</p>	<p>De SJD'er kan zich als professional verhouden tot zijn organisatie en het beleid van de organisatie. Hij werkt in dit kader samen met collega's en in teamverband; zorgt voor overdracht en briefing; is resultaatgericht, houdt in zijn handelen rekening met beschikbare tijd en middelen en is in staat werkzaamheden te coördineren.</p>	<p>Overdrachtdossier t.b.v. toetsende instantie/collega's</p> <p>Planning van werkzaamheden binnen gegeven kaders</p> <p>Briefing/werkinstructie aan vrijwilligers, stagiaires en nieuwe medewerkers</p> <p>Vorbereidend stuk voor een vergadering en/of bewijs van uitgevoerde acties n.a.v. vergadering</p> <p>Artikel in een nieuwsbrief van de organisatie</p> <p>PPT t.b.v. presentatie aan collega's</p> <p>Verbetervoorstel</p>	<p>Mondelinge werkinstructie geven</p> <p>Mondelinge overdracht aan collega of afdeling</p> <p>Coördineren van activiteiten</p> <p>Vergaderen</p> <p>Samenwerken</p> <p>Overleg voeren</p> <p>Collegiaal consult</p> <p>Feedback geven en ontvangen</p> <p>Plannen van (eigen) werkzaamheden</p> <p>Kennis delen</p> <p>Signaleren</p>

Taakgebied	Competentie	Omschrijving	Voorbeelden van kenmerkende beroepsproducten	Voorbeelden van kenmerkende beroepshandelingen/activiteiten
	5. Werken in externe samenwerkingsverbanden	De SJD'er werkt bij de integrale aanpak van (multi-) problematiek in een (multidisciplinair) netwerk samen met collega's, professionals uit andere organisaties en disciplines en met niet-professionals zoals het informele netwerk van de cliënt en vrijwilligers. Hij schakelt hierbij doelgericht anderen in.	<p>Plan van aanpak</p> <p>Beschrijving formeel en/of informeel netwerk (zoals een ecogram of sociogram)</p> <p>Voortgangsrapportage over voortgang cliënt t.b.v. externe samenwerkingspartner</p> <p>Verslag overleg integrale samenwerking</p> <p>Cliëntinbreng t.b.v. bespreking tijdens overleg met samenwerkingspartners</p> <p>Mail waarin een onderbouwde verwijzing of overdracht van een cliënt is opgenomen</p> <p>Powerpoint t.b.v. presentatie externe organisatie</p>	<p>Regie voeren</p> <p>Afstemmen tussen instanties t.b.v. samenhang in aanpak</p> <p>Netwerken</p> <p>Samenwerken</p> <p>Feedback geven en ontvangen</p> <p>Signaleren</p> <p>(Warme) overdracht</p> <p>Kennis delen</p>
Taakgebied 3 Onderzoeks- en professionaliseringstaken	6. Onderzoeken en innoveren	De SJD'er beschikt over onderzoekend vermogen en is daarmee in staat kritisch en op methodische wijze praktijkgericht onderzoek op te zetten en uit te voeren naar aanleiding van sociaaljuridische vraagstukken uit het werkveld. Daarbij	<p>Onderzoeksrapport, zowel nationaal als internationaal</p> <p>Preventieplan</p>	<p>Signaleren problemen</p> <p>Onderzoeksvraag definiëren en onderzoeksopzet maken</p>

Taakgebied	Competentie	Omschrijving	Voorbeelden van kenmerkende beroepsproducten	Voorbeelden van kenmerkende beroepshandelingen/activiteiten
		<p>maakt hij gebruik van literatuuronderzoek en verschillende methodes van dataverzameling. De onderzoeksresultaten en conclusies kunnen leiden tot verbeter- of verandervoorstellen, of aanzetten tot vernieuwingen in het werkveld.</p>	<p>Beleidsnotitie en/of -plan waarin beleidsvoorstellen (n.a.v. nieuwe wetgeving/ aanpassingen van beleid/maatschappelijke ontwikkelingen/knelpunten in de praktijk)</p> <p>Publicatie</p> <p>Doelgroepanalyse</p> <p>Voorlichtingsplan</p> <p>Beschrijving nieuwe aanpak/methoden</p>	<p>Enquête en/ of interview opstellen en afnemen</p> <p>Verzamelen en verwerken resultaten</p> <p>Analyseren en interpreteren resultaten</p> <p>Conclusies trekken en aanbevelingen doen</p> <p>Beleidsvoorstellen doen, b.v. voor preventieve maatregelen</p>
	<p>7. Professioneel handelen en zichzelf ontwikkelen in het beroep</p>	<p>De SJD'er kan zijn eigen ontwikkeling sturen en bespreekbaar maken door middel van systematische reflectie op: het eigen beroepshandelen, zijn attitude, de invloed van normen en waarden en oordeelsvorming.</p> <p>De SJD'er heeft kennis van actuele ontwikkelingen in het sjd-werkveld, kan vanuit verschillende invalshoeken (beroep, cliënt, organisatie, samenleving) de consequenties daarvan verwoorden en is in staat tot meningsvorming aangaande sociaal juridische kwesties en ontwikkelingen.</p>	<p>Reflectieverslag</p> <p>Persoonlijk activiteitenplan</p> <p>Essay m.b.t. beroepsdilemma's of visie op het beroep</p> <p>Publicatie</p>	<p>Feedback ontvangen en verwerken</p> <p>Reflecteren op mogelijke aanpakken, methoden en resultaat</p> <p>Voortdurend verbeteren eigen aanpak naar gelang de situatie daarom vraagt; proactieve houding tonen en daarnaar handelen</p> <p>Verantwoorden professioneel gedrag</p> <p>Reflecteren op eigen sterke en minder sterke kanten</p> <p>Op eigen initiatief nieuwe kennis en vaardigheden verwerven en delen met collega's</p>

Taakgebied	Competentie	Omschrijving	Voorbeelden van kenmerkende beroepsproducten	Voorbeelden van kenmerkende beroepshandelingen/activiteiten
				Vertalen van actuele ontwikkelingen in wet- en regelgeving naar toepassingen in meerdere werkvelden, eigen opvattingen daaraan koppelen en consequenties benoemen voor eigen beroepsmatig handelen.

NIVEAU-INDELING VOOR COMPETENTIES IN DE SJD-OPLEIDING

Taakuitvoering op 3 niveaus: 1=hoofdasebekwaam; 2=stagebekwaam; 3=startbekwaam

Toelichting op enkele begrippen uit deze niveaubeschrijving: *Startbekwaam* betekent dat men de kennis en vaardigheid bezit die nodig zijn om zich in korte tijd als medewerker in te werken in een organisatie die zich in eerste instantie beweegt op één van de terreinen die passen bij één van de zes SJD-thema's. In de omschrijving van de aard van de taak komt het begrip 'transfer' voor. Dit betekent dat men dezelfde kennis en vaardigheden in steeds wisselende situaties of voor steeds weer een andere doelgroep kan toepassen en niet alleen in die ene situatie die men in de opleiding is tegengekomen als casus om van te leren.

Niveau 1

Zelfstandigheid bij de taakuitvoering

Onder begeleiding.

Complexiteit van de problematiek

De problematiek is enkelvoudig en vanuit één discipline te benaderen.

Aard van de taak

De procedures voor het uitvoeren van opdrachten worden aangereikt door de docent. Opdrachten bevinden zich op bekend terrein. Dit betekent dat situaties en cliëntreacties voorspelbaar zijn.

Kennisniveau

Reproductie, inzicht en toepassing:

De student kan aangereikte begrippen en modellen omschrijven, uitleggen en toepassen bij de analyse en oplossing van eenvoudige problemen.

Verantwoording

De student kan het beroepsmatig handelen verantwoorden op basis van de theorie over dat handelen.

Reflectie

De student kan ervaringen en feedback benutten voor de reflectie op het handelen en op basis hiervan voornemens formuleren voor toekomstig handelen.

Niveau 2

Zelfstandigheid bij de taakuitvoering

Deels zelfstandig.

Complexiteit van de problematiek

De problematiek kan ook meervoudig zijn en is in dat geval vanuit meerdere disciplines te benaderen.

Aard van de taak

De procedures voor het uitvoeren van opdrachten liggen in grote lijnen vast. Opdrachten bevinden zich voor het grootste deel op bekend terrein, maar ook hier en daar op onbekender terrein (transfer naar vergelijkbare situaties)

Kennisniveau

Analyse en synthese:

De student kan begrippen en modellen uit meerdere bronnen zelf zoeken en gecombineerd toepassen bij de analyse en oplossing van meer complexe problemen.

Verantwoording

De student kan het beroepsmatig handelen verantwoorden op basis van meerdere theoretische bronnen en tevens op basis van situationele en cliëntfactoren.

Reflectie

De student kan behalve feedback en ervaringen ook eigen opvattingen, normen en waarden betrekken bij de reflectie.

Niveau 3

Zelfstandigheid bij de taakuitvoering

Zelfstandig / op eigen initiatief.

Complexiteit problematiek

De problematiek kan ook meervoudig zijn en vraagt in dat geval een geïntegreerde benadering vanuit meerdere disciplines.

Aard van de taak

De procedures voor het uitvoeren van opdrachten liggen deels wel en deels niet vast: de student moet naar bevind van zaken kunnen handelen. Opdrachten bevinden zich deels op bekend, deels op onbekend terrein (transfer naar nieuwe situaties). Situaties en cliëntreacties kunnen nu ook onvoorspelbaar zijn.

Kennisniveau

Kritische beoordeling en creatie:

De student kan kennis uit meerdere bronnen zelf zoeken, selecteren, vergelijken, kritisch beoordelen (ofwel op waarde schatten) en combineren tot nieuwe oplossingsstrategieën voor complexe problemen.

Verantwoording

De student kan het beroepsmatig handelen verantwoorden op basis van theorie (meerdere bronnen), cliëntfactoren en een verband leggen met maatschappelijke en politieke ontwikkelingen.

Reflectie

De student kan het eigen handelen al bijsturen tijdens het handelen (*in action*) en hij kan er kritisch op reflecteren op basis van eigen ervaringen, feedback en een eigen visie op het beroep.

BIJLAGEN

- 1. HBO-kernkwalificaties**
- 2. Landelijke SJD competenties**
- 3. Dublin descriptoren**

Bijlage 1: HBO-kernkwalificaties

De HBO-kernkwalificaties zijn kenmerkend voor het HBO-onderwijs in het algemeen. Dit zijn de kwalificaties die in *iedere* HBO-opleiding aanwezig zijn. Ze zijn daarmee niet typerend voor een bepaalde opleiding, maar worden wel impliciet verondersteld bij het opleiden tot de competenties die wel typerend zijn voor een opleiding.

1. *Een brede professionalisering*
Dat wil zeggen 1) voor het zelfstandig uitvoeren van de taken van een beginnend beroepsbeoefenaar, 2) voor het functioneren binnen een arbeidsorganisatie en 3) voor de verdere professionalisering van de eigen beroepsuitoefening c.q. het beroep;
2. *(Multidisciplinaire) integratie*
De integratie van kennis, inzichten, houdingen en vaardigheden (van verschillende vakinhoudelijke disciplines) vanuit het perspectief van het beroepsmatig handelen;
3. *(Wetenschappelijke) toepassing*
De toepassing van relevante (wetenschappelijke) inzichten, theorieën, concepten en onderzoeksresultaten bij vraagstukken waar afgestudeerden in hun beroepsuitoefening mee geconfronteerd worden;
4. *Transfer en brede inzetbaarheid*
De toepassing van kennis, inzichten en vaardigheden in uiteenlopende beroepssituaties;
5. *Creativiteit en complexiteit in handelen*
Vraagstukken in de beroepspraktijk, waarvan het probleem op voorhand niet duidelijk is omschreven en waarop standaardprocedures niet van toepassing zijn;
6. *Probleemgericht werken*
Het zelfstandig definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk op basis van relevante kennis en (theoretische) inzichten, het ontwikkelen en toepassen van zinvolle (nieuwe) oplossingsstrategieën en het beoordelen van de effectiviteit hiervan;
7. *Methodisch en reflectief denken en handelen*
Het stellen van realistische doelen, het plannen c.q. planmatig aanpakken van werkzaamheden en het reflecteren op het (beroepsmatig) handelen, op basis van het verzamelen en analyseren van relevante informatie;
8. *Sociaal-communicatieve bekwaamheid*
Het communiceren en samenwerken met anderen en het voldoen aan de eisen die het participeren in een arbeidsorganisatie stelt;
9. *Basiskwalificering voor managementfuncties*
Het uitvoeren van eenvoudige leidinggevende en managementtaken.
10. *Besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid*
Begrip en betrokkenheid zijn ontwikkeld met betrekking tot ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de kennis en de (toekomstige) beroepspraktijk

Bijlage 2: Landelijke SJD-competenties 2016

Samenhang van competenties:

De competentie sociaaljuridisch analyseren (1) gaat altijd vooraf aan de uitvoering van sociaaljuridische beroepstaken.

1. Analyseren

De sjd'er verzamelt, ordent en analyseert op methodische wijze juridische of sociaaljuridische vragen of problemen en bepaalt hiervoor een oplossingsrichting.

Toelichting

De sjd'er gaat op basis van het doel van de dienstverlening na welke informatie hij nodig heeft en doet onderzoek dat hier verband mee houdt en komt tot een probleemdefinitie. Op basis daarvan verzamelt hij gegevens en verifieert deze. Hij inventariseert, ordent en classificeert op methodische wijze alle informatie van en over de cliënt(en) die van invloed is op diens draagkracht en draaglast. Hij plaatst daarbij de informatie in een sociale, maatschappelijke, culturele en persoonlijke context en gaat na wat de beïnvloedbare factoren zijn. Binnen alle beroepsrollen toont de sjd'er zich in staat tot een goede probleemanalyse.

Kenmerkende beroepssituaties

De startbekwame sjd'er :

- Classificeert als schuldhulpverlener bij een organisatie voor schuldhulpverlening de schulden van een cliënt en brengt de mogelijkheden voor oplossing en toekomstige preventie in kaart.
- Verzamelt als klantmanager bij de sociale dienst gegevens over de klantsituatie.
- Analyseert als sociaal raadsman de totale situatie van een cliënt, die zich meldt met diverse brieven van instanties die hij niet begrijpt.

2. Beoordelen

De sjd'er beoordeelt de rechtmatigheid en/of doelmatigheid van aanvragen, besluiten of bezwaren en stelt vast wat de rechtspositie is van de betrokken partij(en).

Toelichting

De sjd'er beoordeelt vanuit zijn functie welke voorzieningen aansluiten bij de probleemanalyse (indiceren), wat de juridische randvoorwaarden zijn en hij schakelt zo nodig andere professionele expertise in. Hij hanteert daarbij zijn discretionaire ruimte om – rekening houdend met de kaders van de organisatie en wet- en regelgeving – een oplossing op maat van de cliënt en zijn situatie te realiseren.

Hij weegt daarbij de belangen af van cliënt, organisatie en samenleving. Hij weegt de uitkomsten van de juridische, financiële en sociale analyse en komt op basis daarvan tot een geïntegreerd sociaaljuridisch oordeel, dat recht doet aan de cliënt en dat past bij zijn mogelijkheden. Hij verantwoordt de beslissing naar organisatie en cliënt. Binnen alle beroepsrollen toont de sjd'er dat hij in staat is tot een goede oordeelsvorming en tot besluitvaardigheid.

Kenmerkende beroepssituaties

De startbekwame sjd'er :

- Toetst als consulent inkomen bij een gemeente of een uitkeringsaanvraag rechtmatig is.
- Beoordeelt als schuldhulpverlener bij een kredietbank of de aanvraag voor een schuldhulpverleningstraject kan worden toegekend.
- Indiceert als WMO-consulent van een gemeente aanvragen voor een individuele voorzieningen handelt deze af.

3. Adviseren

De sjd'er informeert de cliënt, de eigen organisatie of zijn opdrachtgever en adviseert over wat in zijn situatie de best passende handelswijze is binnen de mogelijkheden van wet- en regelgeving en beleid.

Toelichting

Op basis van de sociaaljuridische analyse en beoordeling formuleert de sjd'er, waar mogelijk in samenspraak met de cliënt, een (plan van aanpak voor) de oplossing van het probleem. Nadat hij de situatie in samenspraak met de cliënt systematisch vanuit de verschillende invalshoeken heeft geanalyseerd en gekwalificeerd, informeert de sjd'er de cliënt mondeling en/of

schriftelijk over de uitkomst van de analyse. Dit kan zijn in de rol van belangenbehartiger of wetsuitvoerder. Afhankelijk van de mate van zelfredzaamheid van de cliënt hanteert hij passende gesprekstechnieken, zodat de cliënt op korte en langere termijn zelf verder aan de slag kan met de oplossing. Hij toont zich hierbij vraag- en resultaatgericht. De sjd'er adviseert een organisatie mondeling en schriftelijk en onderbouwt zijn (beleids-) advies en/of gerelateerde beroepsproducten met bevindingen uit (eigen) onderzoek en betrouwbare bronnen. Zijn mondelinge, schriftelijke en digitale presentaties, rapportages en andere adviesproducten zijn qua vorm en inhoud afgestemd op relevante actoren en belanghebbenden.

Kenmerkende beroepssituaties

De startbekwame sjd'er :

- Geeft als schuldhulpverlener bij een gemeente informatie over een schuldsaneringstraject aan cliënten.
- Beantwoordt als medewerker informatie en advies bij het Juridisch Loket telefonisch en aan de balie een breed scala aan juridische vragen van burgers.
- Adviseert als juridisch adviseur van een vakbond de leden van een bedrijf over hun rechtspositie en handelingsmogelijkheden bij een voorgenomen reorganisatie.

4. Belangen behartigen

De sjd'er behartigt de belangen van (groepen van) personen of van organisatie(s) in de prejuridische fase en in de juridische procedure.

Toelichting

De sjd'er zorgt er in de rol van belangenbehartiger voor dat de cliënt aan zijn recht komt. Hij ondersteunt individuele of groepen cliënten bij gerechtelijke procedures als beroep, bezwaar en verweer of tijdens hoorzittingen. Na benoeming door de kantonrechter behartigt hij de financiële en materiële belangen voor een persoon die onder curatele, bewind of mentorschap staat.

Kenmerkende beroepssituaties

De startbekwame sjd'er :

- Is als sociaal raadslid bij een gemeente het eerste aanspreekpunt voor mensen die in de wirwar van regels de weg niet kunnen vinden. Hij staat hen bij of verwijst hen door naar de juiste hulp/instantie.
- Behartigt als bewindvoerder de financiële belangen van cliënten die hier tijdelijk of blijvend niet zelf toe in staat zijn.
- Bemiddelt in de prejuridische fase als raadsman met een medewerker van de gemeente rondom een beschikking (mediation in het bestuursrecht).

5. Begeleiden

De sjd'er motiveert en begeleidt individuele en groepen cliënten bij het zo zelfstandig mogelijk aanpakken van sociaaljuridische problemen op het gebied van bijvoorbeeld administratie, financiën, participatie en/of medezeggenschap.

Toelichting

De sjd'er zet in de rol van belangenbehartiger of wetsuitvoerder kwetsbare burgers individueel en collectief in hun kracht op het gebied van werk en inkomen, administratie en financiën, participatie en/of medezeggenschap. Ondersteuning bij het omgaan met digitale media maakt hier vaak deel van uit, evenals het helpen opzetten van een plan. De sjd'er begeleidt cliënten en/of hun ondersteuners op maat bij het zo veel mogelijk gemotiveerd en zelfstandig uitvoeren van dit plan. Hij doet dit zodanig, dat de cliënt in staat is om de kwestie zo zelfstandig mogelijk af te handelen en in vergelijkbare situaties het hoofd kan bieden, waardoor hij zich beter kan handhaven in de samenleving. Hij hanteert passende methoden voor gespreksvoering en begeleiding, met oog voor bewezen effectiviteit. De sjd'er toont respect voor de cliënt en is tegelijkertijd voldoende stevig om met divers en soms onvoorspelbaar gedrag om te gaan.

Kenmerkende beroepssituaties

De startbekwame sjd'er :

- Begeleidt als klantmanager bij een dienst werk en inkomen cliënten naar arbeid en/of scholing en stimuleert hun zelfredzaamheid bij het uitvoeren van gezamenlijk opgestelde plannen van aanpak.
- Onderzoekt als consulent schuldhulpverlening bij een gemeente samen met de cliënt wat de mogelijkheden zijn voor het duurzaam aanpakken van diens financiële problemen en stelt samen een plan op.

- Begeleidt als reclasseringsmedewerker toezicht een cliënt in het traject om recidive veroorzakende factoren weg te nemen.

6. Conflicten hanteren

De sjd'er voorkomt, hanteert of bemiddelt bij sociale en/of juridische conflicten tussen (groepen) cliënten en/of organisaties of overheden.

Toelichting

De sjd'er verricht interventies om escalatie van conflictsituaties te voorkomen die een maatschappelijk risico opleveren. Bij conflictoplossing komt hij met partijen tot een oplossing waardoor de veiligheid van individuele of groepen burgers wordt hersteld of schade voor betrokkenen en de maatschappij wordt voorkomen. Hij draagt bij aan oplossing van conflicten in een prejudicial stadium. Hij kan een conflictanalyse maken en de juiste interventie inzetten dan wel de juiste verwijzing doen. De sjd'er kijkt bij (hooglopende) ruzies, heftige emoties en hakken in het zand naar wie er in zijn recht staat. Hij adviseert en bemiddelt, praat met diverse instanties, partijen en slachtoffers. Hij legt uit wat ieders rechten, plichten en belangen zijn en zorgt eventueel ook voor de naleving van gemaakte afspraken (handhaving). Hij zoekt zaken uit, beoordeelt en draagt bij aan de oplossing.

Kenmerkende beroepssituaties

De startbekwame sjd'er :

- Bemiddelt als medewerker van een woningcorporatie tussen huurders en de hulpverlener van een cliënt om huisuitzetting te voorkomen.
- Voert als lid van een wijkteam samen met ketenpartners preventieve maatregelen uit om overlast van hangjongeren in een buurt tegen te gaan.
- Brengt als medewerker van Slachtoffer in Beeld slachtoffer(s) en dader(s) met elkaar in gesprek, met het oog op herstel.

7. Signaleren en innoveren

De sjd'er signaleert de effecten van nieuwe (internationale) wet- en regelgeving en/of van beleid voor maatschappelijk kwetsbare (groepen) burgers, cliënten of organisaties, onderzoekt deze en adviseert over de verbetering van praktijk en/of beleid.

Toelichting

De sjd'er signaleert de effecten van nieuwe wet- en regelgeving, richtlijnen en andere afspraken van overheden en/of sociale dienstverleners op micro-, meso- en macroniveau voor individuele of groepen cliënten. Hij past daarbij inzichten uit actueel (internationaal) wetenschappelijk sociaal en/of juridisch onderzoek toe en onderzoekt waar nodig zelf welke knelpunten er zijn. Op basis daarvan formuleert hij een onderbouwd (beleids-) advies en/of doet voorstellen voor preventiemaatregelen. Hij betreft hierbij relevante politiek-maatschappelijke ontwikkelingen. Door het doen van (bronnen-) onderzoek draagt hij bij aan de verbetering van de praktijk op micro-, meso- en macroniveau. De sjd'er neemt initiatief om onderbouwde oplossingsrichtingen en verbetermaatregelen te bespreken en onderneemt acties om bij te dragen aan de implementatie.

Kenmerkende beroepssituaties

De startbekwame sjd'er :

- Signaleert als juridisch adviseur ledenservice van een vakbond de veranderingen in het veld, vergaart relevante informatie en draagt er zorg voor dat de informatie beschikbaar komt voor de leden.
- Signaleert als medewerker bij het juridisch loket knelpunten in regelingen en bevordert het verhelpen hiervan.
- Bewaakt als juridisch kwaliteitsmedewerker van een gemeente de belangen van alle belanghebbenden van een aantal wijkteams en zorgt dat de opeenvolging van transitie en transformatie logisch is, meerwaarde heeft en niet leidt tot een toename van beroep- en bezwaarprocedures.

8. Integraal samenwerken

De sjd'er werkt multidisciplinair samen met professionals en met niet-professionals bij de integrale en systeemgerichte aanpak van (multi-)problematiek.

Toelichting

De sjd'er schakelt anderen in bij de aanpak van diverse sociaaljuridische problemen van individuen of groepen. Hij brengt verschillende deskundigheden in de nulde, eerste en tweede lijn bij elkaar. Hij werkt in een complex (multidisciplinair) netwerk samen met collega's, professionals uit andere organisaties en disciplines en met niet-professionals, zoals buurtbewoners, ondernemers, mantelzorgers en vrijwilligers.

Daarbij kan hij omgaan met verschillende, soms tegengestelde, belangen. Dit doet hij in alle beroepsrollen. In de rol van klantmanager of regisseur is hij verantwoordelijk voor het resultaat van alle handelingen (inclusief die van derden) met betrekking tot de arbeidsmarkttoeleiding en re-integratie van de cliënt.

Kenmerkende beroepssituaties

De startbekwame sjd'er :

- Onderhoudt als bewindvoerder contacten met instanties, zoals energieleveranciers, woningbouwverenigingen, belastingdienst, verzekeringsmaatschappijen, etc.
- Schakelt als lid van een wijkteam het netwerk van een cliënt in bij de uitvoering van zijn activeringsplan en rapporteert aan het team over de voortgang van zijn cliënt.
- Regisseert als casemanager re-integratie het volledige re-integratietraject van een cliënt.

Bijlage 3: DUBLIN DESCRIPTOREN

In het kader van de Europeanisering van het hoger onderwijs zijn zogenoemde Dublindescriptoren vastgesteld en door de NVAO vertaald: voor alle bachelors geldende competenties. Dit zijn er vijf en zij sluiten aan bij de bovengenoemde tien (Nederlandse) algemene HBO kwalificaties.

1. Kennis en inzicht

Heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van gespecialiseerde handboeken, enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied vereist is.

2. Toepassen kennis en inzicht

Is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied.

3. Oordeelsvorming

Is in staat om relevante gegevens te verzamelen en interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.

4. Communicatie

Is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.

5. Leervaardigheden

Bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt aan te gaan.